

Solidarità davart ils custs socials per fugitivs

La regenza rispunda ad in'incumbensa parlamentara da deputà Beat Niederer (pcd Tschintg Vitgs)

DA MARTIN CABALZAR

■ **Requirents d'asil che vegnan reconuschids sco fugitivs tutgan en la competenza da las vischnancas che èn era obligadas da surpigliar ils custs socials. Quai vala era per persunas admessas provisoricamain che n'han betg il status da fugitiv e che vivan gia pli ditg che set onns en Svizra.** Cun ina incumbensa parlamentara vul deputà *Beat Niederer* (pcd Tschintg Vitgs) sustegnì da 69 consignants obligar la regenza da suttametter al cussegl grond entaifer in onn la basea legala per ina solidarisaziun pertutgant ils custs da l'agid social da las vischnancas che han centers da transit.

Regenza è pronta d'acceptar l'incumbensa

Gia en il rapport davart il program da la regenza e davart il plan da finanzas per ils onns 2017–2020 ha la regenza formulà ina intenziun strategica suandontamain: «Rinforzar la solidaritad tranter las vischnancas grischunas cun egualisar ils custs per la collocaziun, per l'assistenza e per l'integraziun da fugitivs tranter las vischnancas da dimora e las autras vischnancas.» En il rom da la realisaziun dal punct central da svilup 12/24 e cun integrar las vischnancas è la regenza pronta d'examinar, co ch'ils custs da l'agid social per fugitivs reconuschids ed admess provisoricamain pon vegnir «solidarisads» pli fitg e vegnir repartids sin tut las vischnancas. En il senn da questa è la regenza pronta d'acceptar l'incumbensa.

Dumber da requirents d'asil crescha

Sco quei che Beat Niederer constatescha è il dumber da requirents d'asil ch'èn vegnids attribuids ils ultims mais als chantuns ed uschia er al Grischun creschì massivamain e resta sin in nivel constan-tamain aut. L'onni passà sajan vegnids attribuids al chantun Grischun fin la fin d'october 814 novs requirents. Talmain bleras fugitivs e fugitivs n'hai betg pli dà en il Grischun dapi il cumenzament dal conflict dal Cosovo a la fin dals onns 90. Er l'onni current stoppia il Grischun far quint ch'è il dumber da requirents d'asil attribuids al chantun restia almain tuttina aut. Quai signifitga che pli e pli requiren-

Vischnancas cun center da requirents d'asil na duain betg stuaier surpigliar grevezzas sproporzionadas per l'agid social dals fugitivs.

FOTO Y. BÜRKL

tas e requirents d'asil vegnan attribuids ad alloschis collectivs en vischnancas da noss chantun. Quests requirents d'asil vegnan assistids da l'uffizi da migraziun e da dretg civil dal Grischun (UMDC). En questa fasa surpiglia il chantun er ils custs da collocament e d'assistenza.

Gronda grevezza per la vischnanca

Fugitivs reconuschids (document da legitimaziun B) percenter pertutgan il champ da competenza da las vischnancas, q.v.d. las vischnancas ston surpigliar ils eventuals custs da l'agid social. Apparentamein pon mo circa 10-15 % dals fugitivs reconuschids surpigliar sezs lur custs da viver, vegn la gronda part dad els a stuaier viver da l'agid social. Dal mument ch'els vegnan reconuschids pon ils fugitivs cumenzar a tschertgar individualmain abitaziuns en las vischnancas. Usa sa mussi che quests umans vegnan a chattar mo fitg difficilmain in'abitaziun e vegnan pia a restar vinavant al lieu usi-

tà u en ils centers da transit communal. Uschia resta però er cumpetenta per l'agid social quella vischnanca, sin il territori da la quala sa chatta il center da transit. Pia sa concentrescha ina grevezza surproproziunala sin intginas vischnancas che han in center da transit, entant che bleras autras vischnancas èn libras da tala. «Questa grevezza massiva sto vegnir purtada solidaricamain, tant pli che las vischnancas che han in center da transit n'han betg sezzas chaschunà questas chargias e tant pli che la gulivaziun da las grevezzas n'è insumma betg sufficienta», argumentescha Beat Niederer.

Repartiziun solidarica

A partir da l'onni 2016 importa la pauschala per fugitiv da la confederaziun a favur dal chantun Grischun 1473.59 francs per persuna e per mais. L'onni 2016 tegna il chantun enavos 272 francs da quai per cuvrir ils custs per l'assistenza e per la collocaziun da fugitivs mino-

rens betg accompagnads (FMBA). Gia a partir da l'onni 2017 duaian quests custs chaschunads dals FMBA vegnir repartids solidaricamain per abitanta ed abitant sin tut las vischnancas. La revisiun parziala da la lescha chantunala da sustegn ch'è necessaria per quest intent, è en lavur. A partir da l'onni 2017 vegn essenzialmain transferida a las vischnancas l'entira pauschala per fugitiv da la confederaziun. Tenor las calculaziuns dal secretariat da stadi per migraziun (SEM) correspunda questa pauschala als custs mesauns per ils fugitivs che bagegnan sustegn. Indemnisads cun ina pauschala per fugitiv vegnan tut ils custs bunifitgabels dals chantuns a favur da l'agid social en cas da soluziuns favuravlas.

Tenor la regenza n'èsi dentant betg enconuscent, sche ed eventualmain en tge dimensiun ch'è il custs da l'agid social da las vischnancas grischunas surpessan la pauschala federala.

Il december 2015 ha la regenza concludì in'ulteriura mesura per distgargiar administrativamain e finanzialmain las vischnancas da staziunament dals centers da transit. Dapi il 1. da schaner 2016 finanziescha il chantun quels fugitivs che n'han anc betg chattà in'atgna abitaziun e ch'èn pia anc collocads en ils centers da transit. Plinavant stoppia vegnir risguardà che las vischnancas da staziunament dals centers collectivs profitan a partir da l'onni 2016 da la nova gulivaziun da las resursas (GRes), scriva la regenza. Quels requirents d'asil che sa trategnan dapi passa 12 mais en Svizra, fan part da la populaziun permanenta. Integrond questas persunas, s'augmenta il dumber da la populaziun ch'è decisiv per la GRes e diminuescha la fermezza da las resursas. Da quai resultan contribuziuns da GRes pli autas.

Naginas grevezzas sproporzionadas

I stoppia vegnir supponì che tras la domiciliaziun da fugitivs vegnian intginas vischnancas engrevgiadas cun custs d'agid pli auts che autras vischnancas pervia da questa gruppa da persunas. Pertutgadas da quai èn principalmain vischnancas cun ina quota d'agid social gia relativamain auta.

Tenor avis da la regenza vegnan questas vischnancas sustegnidas correspundentamain dal chantun tras la nova gulivaziun da las grevezzas socialas (GGS). Contribuziuns da la GGS vegnan pajadas usche spert ch'è il custs nets per prestaziuns da sustegn surpessan 3 pertschient da las entradas ch'èn decisivas per calcular la GRes. Questas contribuziuns s'augmentan sproporzionadamain, sch'è il custs nets s'augmentan. Ellas importan 100 pertschient per quels custs che surpessan 9 pertschient da las entradas. Sa basond sin las calculaziuns approximativas importa la contribuziun da GGS mesauna a quellas vischnancas cun fugitivs che basegnan sustegn passa 50 pertschient dals custs da l'agid social, nun ch'è ella vegnia cuvrada tras la pauschala federala per questa gruppa da persunas. La GGS garantiescha pia – cumplementarmain a la pauschala federala – er per questa gruppa da persunas che nagina vischnanca vegnia engrevgiada sproporzionadamain pervia dals custs da l'agid social.